

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijks selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [3 EVRM: geen sprake van schending bij niet geven van eten gedurende een hele dag](#)
- [6 EVRM: niet-ontvankelijkheid openbaar ministerie door schending van het aanwezigheidsrecht](#)
- [10 EVRM: vrijheid van meningsuiting en veroordeling o.g.v. de artikelen 131, 132 en 137d SR](#)
- [Salduz: verzuim consultatiebijstand en verklaring verdachte op de zitting](#)
- [Kaderbesluit 2002/584/JBZ: arrest Dworzecki heeft geen betrekking op berechting en dagvaarding in strafzaken](#)
- [Kaderbesluit 2008/675/JBZ: rekening houden met eerdere veroordeling uit andere lidstaat](#)
- [Richtlijn 2006/126: geen verplichting tot erkenning van tijdelijke certificaten van rijbevoegdheid die niet aan de richtlijn voldoen: geen strafrechtelijke sancties voor het voldoen aan bewijsverplichting rijbevoegdheid](#)
- [Richtlijn 2010/67/EU \(vertolking en vertaling\): een strafbeschikking \(strafbevel\) is een 'essentieel processtuk'](#)
- [WWETGC: beroep tegen erkenning en tenuitvoerlegging confiscatiebeslissing](#)
- [WOTS: verbod van verscherping strafrechtelijke positie](#)
- [Uitlevering: vermelding van feiten waarvoor de uitlevering toelaatbaar is](#)

ARTIKEL 3 EVRM: GEEN SPRAKE VAN SCHENDING BIJ NIET GEVEN VAN ETEN GEDURENDE EEN HELE DAG

Gerechtshof Amsterdam 26 april 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:1542

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 3 EVRM, verbod van foltering, onmenselijke of vernederende behandeling, een dag geen eten, toiletbezoek.

In onderhavige zaak was aangevoerd dat de verdachte niet of minder bestraft diende te worden. Volgens de verdachte hadden de Nederlandse autoriteiten in strijd met artikel 3 EVRM gehandeld. De verdachte had namelijk op de dag dat hij was aangevoerd naar de rechtbank voor de terechtzitting in eerste aanleg, de hele dag geen eten gekregen, terwijl zijn zaak om 10.20 uur op de rol stond en pas om 14.20 uur diende. Daarnaast had de verdachte moeten smeken om naar het toilet te mogen gaan.

Het hof overweegt dat als het gestelde al waar is dit geen schending van artikel 3 EVRM oplevert.

ARTIKEL 6 EVRM: NIET-ONTVANKELIJKHEID OPENBAAR MINISTERIE DOOR SCHENDING VAN HET AANWEZIGHEIDSRECHT

Gerechtshof Amsterdam 7 maart 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:1670

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: niet-ontvankelijkheid, artikel 6 EVRM, schending van het aanwezigheidsrecht

In de onderhavige zaak kon de verdachte door toedoen van het openbaar ministerie niet van zijn aanwezigheidsrecht gebruik maken om de behandeling ter terechtzitting in hoger beroep bij te wonen. De verdachte is na het instellen van het hoger beroep uitgezet, maar heeft via zijn raadsman te kennen gegeven gebruik te willen maken van zijn aanwezigheidsrecht. Uit het dossier blijkt dat de raadsman in verschillende stadia van het proces meerdere verzoeken en mededelingen heeft gedaan in de richting van de Nederlandse autoriteiten, in het bijzonder in de richting van het openbaar ministerie, inhoudende dat de verdachte gebruik wil maken van zijn aanwezigheidsrecht bij de behandeling ter zitting.

Het hof oordeelt dat hoewel het enkele niet gebruik kunnen maken van het aanwezigheidsrecht niet onder alle omstandigheden de beslissing tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie rechtvaardigt, er in dit geval – gelet op de verschillende inspanningen die de advocaat in deze zaak heeft verricht, reden is om schending van het

aanwezigheidsrecht zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden aan te nemen. Dit leidt tot de conclusie dat het openbaar ministerie in deze zaak niet-ontvankelijk is in zijn strafvervolgning.

ARTIKEL 10 EVRM: VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN VEROORDELING O.G.V. DE ARTIKELEN 131, 132 EN 137d SR

Gerechtshof Den Haag 2 mei 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:1224

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 10 EVRM, artikelen 131, 132 en 137d Sr, vrijheid van meningsuiting, noodzakelijk in een democratische samenleving.

In onderhavige zaak diende het hof de vraag te beantwoorden of een veroordeling van de verdachte ter zake van de artikelen 131 en 132 Sr, respectievelijk 137d Sr in strijd is met het recht op vrijheid van meningsuiting. Wanneer de veroordeling in strijd is met het recht op vrijheid van meningsuiting, moeten deze artikelen buiten toepassing worden gelaten op grond van niet verenigbaarheid met artikel 10 EVRM. Het recht op vrijheid van meningsuiting is niet onbegrensd. Het hof overweegt dat de uitlatingen van de verdachte vallen onder de reikwijdte van het eerste lid van artikel 10 EVRM. Een beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting kan worden gerechtvaardigd, krachtens het tweede lid van artikel 10 EVRM, indien (i) de beperking bij wet is voorzien; (ii) de desbetreffende beperking een legitiem doel dient en (iii) de beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving. Het hof merkt op dat de artikelen 131 en 132, respectievelijk 137d Sr zijn ingevoerd, en naar hun huidige wettekst gewijzigd, bij een wet in formele zin. Daarnaast is sprake van een legitiem doel. De beperking dient te voorkomen dat strafbare feiten worden gepleegd en dat de rechten van anderen worden beschermd. In relatie tot de noodzakelijkheid in een democratische samenleving, moet worden voorkomen dat de vervolging van meningsuitingen bijdraagt aan een sfeer van maatschappelijke onverdraagzaamheid. Een beperking van dat recht dient dan ook in elk geval te beantwoorden aan een dwingende maatschappelijke behoefte. Daarnaast dient zij evenredig te zijn aan het met die beperking beoogde doel. Rekening dient te worden gehouden met (a) de bijzondere omstandigheden van het geval, (b) de wisselwerking tussen de aard van de uitlating, (c) het mogelijke effect dat die uitlating sorteert en (d) de context waarbinnen een dergelijke uitlating is gedaan. Het hof acht in onderhavige zaak een veroordeling noodzakelijk in een democratische samenleving. De uitlatingen moedigen het plegen van strafbare feiten tegen 'afvalligen' [van de islam] en het meedoen aan de gewapende strijd tegen ongelovigen of andersdenkenden publiekelijk aan. Als aan die aanmoediging gevolg zou worden gegeven, dan zou daarvan een ondermijning van, en een ernstig gevaar voor, de democratische samenleving het onvermijdelijke effect zijn. Met betrekking tot de uitlatingen over homoseksualiteit als verwerpelijke, abnormale, perverse en ziekelijke afwijking weegt het hof het recht van de verdachte om een mening te hebben in het kader van zijn geloofs- en/of levensovertuiging op grond van artikel 9 EVRM af tegen het verbod op discriminatie vanwege homoseksualiteit, krachtens artikel 14 EVRM. Het hof is van oordeel dat in dit geval het recht op vrijheid van godsdienst en meningsuiting niet kan opwegen tegen het recht van mensen met een homoseksuele gerichtheid op bescherming tegen discriminatie, vanwege de onnodig grievende bewoordingen, de toonzetting en dwingendheid ervan, de context en het mogelijke effect van die uitlatingen. Met name gelet op het mogelijk effect van de uitlatingen over homoseksualiteit, is de veroordeling voor deze uitlating niet onevenredig aan het daarmee beoogde doel en, daarmee, in een democratische samenleving noodzakelijk.

[Volgt: een veroordeling tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van twee maanden en een taakstraf van 180 uren.]

SALDUZ: VERZUIM CONSULTATIEBIJSTAND EN VERKLARING VERDACHTE OP DE ZITTING

Hoge Raad 9 mei 2017 ECLI:NL:HR:2017:830

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: verzuim consultatiebijstand, verklaring verdachte op zitting, Salduz verweer, artikel 6 EVRM.

In onderhavige zaak is beroep in cassatie door verdachte ingesteld tegen een uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden met betrekking tot een BTW- fraude in een keten van leveringen. In de ogen van de verdediging heeft het Hof ten onrechte de verklaringen die de verdachte op 17 oktober 2007 bij de FIOD heeft afgelegd zonder dat hij voorafgaand aan die verhoren in de gelegenheid was gesteld een raadsman te raadplegen, bij de bewijsvoering betrokken. De verdediging heeft zich op het standpunt gesteld dat de verklaringen van verdachte van het bewijs moeten worden uitgesloten, omdat verdachte voorafgaand aan de verhoren niet is geweest op zijn recht op rechtsbijstand. Het Hof heeft geoordeeld dat in het midden kon blijven of de verdachte voorafgaand aan de verhoren door de FIOD op 17 oktober 2007 in de gelegenheid was gesteld een raadsman te raadplegen, omdat de verdachte ter terechtzitting in eerste aanleg en ter terechtzitting in hoger beroep heeft verklaard dat hij bij zijn bij de FIOD afgelegde verklaringen bleef en daarom geen belang had bij zijn verweer. De Hoge Raad is echter een andere mening toegedaan. De Hoge Raad is van oordeel dat door het verweer op deze grond te verwerpen en de bedoelde bij de FIOD afgelegde verklaringen tot het bewijs te bezigen, het Hof blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting (vgl. HR 21 december 2010, [ECLI:NL:HR:2010:BN9293](#)).

KADERBESLUIT 2002/584/JBZ: ARREST DWORZECKI HEEFT GEEN BETREKKING OP BERECHTING EN DAGVAARDING IN STRAFZAKEN

Hoge Raad 30 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:976

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: verstekverlening zonder nader onderzoek, Dworzecki, Kaderbesluit 2002/584/JBZ, dagvaarding

In de onderhavige zaak heeft het Hof verstek verleend tegen de niet verschenen verdachte, waartegen verdachte beroep in cassatie heeft ingesteld. Het eerste middel klaagt erover dat het Hof niet zonder nader onderzoek verstek had mogen verlenen tegen de niet verschenen verdachte. Dit middel berust op de opvatting dat de uitleg van het Hof van Justitie van de Europese Unie in het arrest [Dworzecki](#)¹ mede bepalend is voor de rechtsgeldigheid van de betekening van de dagvaarding in hoger beroep in de onderhavige zaak. In dit arrest gaf het Hof van Justitie uitleg aan een tweetal autonome begrippen in de zin van artikel 4bis, eerste lid onder a sub i, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ (hierna: Kaderbesluit), namelijk “persoonlijk [...] gedagvaard” en “anderszins daadwerkelijk officieel in kennis [...] gesteld”. De Hoge Raad stelt dat dit een onjuiste opvatting is. De begrippen zoals uitgelegd door het Hof van Justitie van de Europese Unie hebben betrekking op het Kaderbesluit. Dit Kaderbesluit ziet op het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen staten en heeft niet betrekking op de berechting van een strafzaak en derhalve ook niet op de betekening van dagvaardingen in strafzaken.²

KADERBESLUIT 2008/675/JBZ: REKENING HOUDEN MET EERDERE VEROORDELING UIT ANDERE LIDSTAAT

HvJ EU, conclusie A-G Bot 17 mei 2017, C-171/16, ECLI:EU:C:2017:386 (Beshkov)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: kaderbesluit 2008/675, beginsel van wederzijdse erkenning, ‘strafrechtelijke procedure’, geen wijziging eerdere veroordeling, meerdaadse samenloop van strafbare feiten, evenredigheidsbeginsel

De Bulgaar Beshkov is in 2010 door het *Landgericht Klagenfurt* (Oostenrijk) tot achttien maanden gevangenisstraf veroordeeld waarvan twaalf maanden voorwaardelijk. Het onvoorwaardelijke gedeelte van zes maanden is ten uitvoer gelegd. In 2013 is hij in Bulgarije veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf. Deze straf is nog niet ten uitvoer gelegd. Beshkov heeft bij de verwijzende rechter, de rechtbank Sofia (Bulgarije), verzocht om, ten behoeve van de tenuitvoerlegging van het Bulgaarse vonnis, de Bulgaarse regeling van meerdaadse samenloop toe te passen, in dier voege dat hem één straf wordt opgelegd die overeenkomt met de zwaarste van de straffen die de Oostenrijkse en Bulgaarse rechters hebben opgelegd. De verwijzende rechter vraagt zich af of hij eerst het vonnis van de Oostenrijkse rechter moet erkennen dan wel of hij het verzoek van Beshkov op basis van kaderbesluit 2008/675 van de Raad van 24 juli 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie kan of zelfs moet inwilligen.

In de ogen van de Advocaat- Generaal dient die beslissing niet eerst te worden erkend volgens een speciale procedure, zoals die welke is voorzien in de *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (Bulgaars wetboek van straffordering), omdat een dergelijke voorafgaande erkenning zou indruisen tegen de tekst van dit kaderbesluit en tegen het beginsel van wederzijdse erkenning.

De verwijzende rechter vraagt zich af of het begrip ‘strafrechtelijke procedure’ in artikel 3, eerste lid, Kaderbesluit 2008/675 ook ziet op een procedure die strekt tot tenuitvoerlegging van een door een rechterlijke instantie van een lidstaat opgelegde straf, waarbij rekening moet worden gehouden met de door de rechterlijke instantie van een andere lidstaat uitgesproken veroordeling. Vanwege het voorwerp van de procedure, de tenuitvoerlegging van een straf, is volgens de Advocaat-Generaal de in Bulgarije ingeleide procedure zonder twijfel strafrechtelijk van aard.

Voorts vraagt de verwijzende rechter zich af of artikel 3, lid 1 van kaderbesluit 2008/675 zich verzet tegen een nationale wettelijke regeling als aan de orde in het hoofdgeding, waarin is bepaald dat het verzoek om rekening te houden met een eerdere, door de rechterlijke instantie van een andere lidstaat uitgesproken veroordeling, niet rechtstreeks van de veroordeelde zelf kan uitgaan. De Advocaat- Generaal stelt zich op het standpunt dat artikel 3, lid 1, van kaderbesluit 2008/675 zo moet worden uitgelegd dat het verzoek dat rekening wordt gehouden met een eerdere, door de rechterlijke instantie van een andere lidstaat uitgesproken veroordeling, rechtstreeks kan uitgaan van de veroordeelde. De straf dient de terugkeer naar de samenleving, zodat de belangen van de samenleving en dat van de veroordeelde samenlopen.

Ten slotte betreft de derde vraag van de verwijzende rechter de concrete wijze waarop door een nationale rechterlijke instantie rekening wordt gehouden met de eerdere, door de rechterlijke instantie van een andere lidstaat uitgesproken veroordeling, wanneer de straf die deze veroordeling meebracht, reeds volledig ten uitvoer is gelegd. Naar Bulgaars recht moet de rechter de zwaarste straf, te weten de Oostenrijkse gevangenisstraf van achttien maanden waarvan twaalf maanden voorwaardelijk. Naar Bulgaars recht is in dit geval een voorwaardelijke straf niet mogelijk gelet op de antecedenten van Beshkov. De omzetting van de voorwaardelijke straf in een onvoorwaardelijke straf is echter niet

¹ HvJ EU 24 mei 2016, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346 (Dworzecki).

² Zie in deze zin reeds de WIKI-pagina ‘EU- of EVRM-verwerpen in het strafrecht’:

<http://applicaties.rechtspraak.minjus.nl/wiki/Paginas/EU%20of%20EVRM-verwerpen%20in%20het%20strafrecht.aspx>.

mogelijk. In die visie van de Advocaat-Generaal moet artikel 3, leden 1 en 3, van kaderbesluit 2008/675 namelijk aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat de buitenlandse veroordeling wordt *herzien*. Er is dus geen verplichting om rekening te houden met de Oostenrijkse veroordeling (artikel 3, vierde lid, kaderbesluit 2008/675). Beshkov moet dus in Bulgarije twaalf maanden gevangenisstraf ondergaan bovenop de zes maanden die hij al in Oostenrijk heeft ondergaan. De Advocaat-Generaal legt artikel 3, vijfde lid, kaderbesluit 2008/675 zo uit in het licht van de overwegingen 8 en 9 van de preambule, dat als de omstandigheid dat de rechter de regels daarvan niet kan toepassen, zoals in dit geval, hem zou verplichten om een onevenredige straf op te leggen, het hem vrijstaat een minder strenge straf op te leggen.

RICHTLIJN 2006/126: GEEN VERPLICHTING TOT ERKENNING VAN TIJDELIJKE CERTIFICATEN VAN RIJBEVOEGDHEID DIE NIET AAN DE RICHTLIJN VOLDOEN; GEEN STRAFRECHTELIJKE SANCTIES VOOR NIET VOLDOEN AAN BEWIJSVERPLICHTING RIJBEVOEGDHEID

Hof van Justitie van de EU, conclusie Advocaat-Generaal M. Bobek 16 mei 2017, C-195/16, ECLI:EU:C:2017:374 (Staatsanwaltschaft Offenburg/I) [Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 2 Richtlijn 2006/126, artikel 18 & 21 VWEU, rijbewijs, rijbevoegdheid, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke sancties

In de onderstaande zaak gaat het om I (verweerder) die met succes rijexamens heeft afgelegd in Frankrijk. Daarop is hem, in afwachting van de afgifte van zijn definitieve rijbewijs – hetgeen in Frankrijk verschillende weken of maanden kan duren –, een tijdelijk certificaat afgegeven ten bewijze dat hij de rijbevoegdheid heeft verkregen. Een maand later werd verweerder te Kehl, Duitsland, tegengehouden bij het besturen van een voertuig. Het door hem overgelegde Franse tijdelijke certificaat werd niet aanvaard omdat het geen naar Duits recht erkend document was. Hij werd beschuldigd van de strafrechtelijke overtreding van besturen van een voertuig zonder rijbevoegdheid. De Duitse strafrechtelijke instantie in eerste aanleg stelt twee groepen prejudiciële vragen:

- Welke soorten documenten moeten de lidstaten naar primair en afgeleid EU-recht als bewijs van het bestaan van rijbevoegdheid erkennen?
- Welke soort sanctie mag een lidstaat opleggen aan personen die weliswaar rijbevoegdheid hebben verkregen, maar deze nog niet kunnen bewijzen aan de hand van een rijbewijs in de definitieve, gestandaardiseerde vorm die in het relevante afgeleide EU-recht is voorgeschreven?

Artikel 2 lid 1 van Richtlijn 2006/126 betreffende het rijbewijs (hierna: Richtlijn) bepaalt dat “de door de lidstaten afgegeven rijbewijzen [...] worden onderling erkend”. Het Duitse recht in de *Fahrerlaubnis-Verordnung* (hierna: Verordening Rijbevoegdheid) stelt vast dat behalve met geldige officiële certificaten de rijbevoegdheid ook kan worden aangetoond aan de hand van een ander certificaat dan een rijbewijs, voor zover dit uitdrukkelijk is bepaald of toegestaan. Verweerder kon geen geldig rijbewijs overleggen; hij legde daarentegen zijn tijdelijke certificaat over dat alleen geldig was op het grondgebied van Frankrijk.

De Advocaat-Generaal meent dat de in artikel 2 van de Richtlijn geformuleerde verplichting tot onderlinge erkenning alleen voor het gestandaardiseerde rijbewijs, dat wil zeggen het officiële document waaruit de rijbevoegdheid dwingend blijkt. Volgens de Advocaat-Generaal kunnen de tekst, de context noch de doelstellingen van de Richtlijn zover worden opgevat dat de lidstaten verplicht zijn, in de Richtlijn niet uitdrukkelijk genoemde soorten bewijsstukken automatisch te erkennen. De doelstellingen van de Richtlijn zijn dat er een gestandaardiseerd rijbewijs wordt ingevoerd dat door alle instanties overal in de Unie onmiddellijk en gemakkelijk kan worden erkend. Aan dit algemene doel zou dus duidelijk afbreuk worden gedaan indien deze aldus zou moeten worden uitgelegd dat de lidstaten opnieuw verplicht zijn allerlei soorten documenten te erkennen die door andere lidstaten ten bewijze van de rijbevoegdheid worden afgegeven. Uit het voorgaande volgt dat artikel 2 van de Richtlijn niet aldus kan worden uitgelegd dat de lidstaten op grond daarvan verplicht zijn andere ten bewijze van het verkrijgen van de rijbevoegdheid in een andere lidstaat afgegeven documenten te erkennen dan de documenten die aan de eisen van die Richtlijn.

De Richtlijn voorziet alleen in de onderlinge erkenning van rijbewijzen. Zij bevat geen enkele bepaling over de mogelijkheid om sancties op te leggen voor het besturen van een motorvoertuig zonder rijbevoegdheid of zonder het officiële rijbewijs of een ander bewijs van rijbevoegdheid te kunnen overleggen. Bij gebreke van specifieke EU-regels op dit gebied, is het in beginsel aan de lidstaten om te voorzien in sancties.³

De Advocaat-Generaal wijst er op dat de onderhavige situatie valt binnen de werkingssfeer van de Verdragen van de EU, omdat het recht om een motorvoertuig te besturen rechtstreeks voortvloeit uit het EU-recht en het zonder meer duidelijk is dat de verweerder gebruik heeft gemaakt van het vrije verkeer op het grondgebied van de Unie. Het blijft echter de taak van de nationale rechterlijke instantie om uit te maken welke vorm van vrij verkeer in het hoofdgeding aan de orde was. Hoe dan ook, iedere Unieburger kan zich beroepen op het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit (artikel 18, eerste lid, VWEU). Tot de situaties die onder de werkingssfeer van deze bepaling vallen, behoort, naast de fundamentele vrijheden, het gebruik van het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen (artikel 21 VWEU).

³ Zie arresten van 29 februari 1996, *Skanavi en Chryssanthakopoulos* (C-193/94, EU:C:1996:70, punt 36), en 29 oktober 1998, *Awoyemi* (C-230/97, EU:C:1998:521, punt 25).

De Europese Commissie geeft toe dat de sancties onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Zij maakt echter onderscheid tussen twee categorieën van personen: degenen die in een andere lidstaat rijbevoegdheid hebben verkregen, en degenen die nog geen rijbevoegdheid hebben verkregen of aan wie die rijbevoegdheid is ontnomen. Volgens de Commissie kunnen alleen aan personen van deze laatste categorie strafrechtelijke sancties worden opgelegd. De Advocaat-Generaal is het eens met de zienswijze van de Commissie: het feit dat in een andere lidstaat rijbevoegdheid is verkregen staat in de weg aan de oplegging van *strafrechtelijke* sancties. Het is volgens de Advocaat-Generaal wel mogelijk om bestuursrechtelijke sancties op te leggen aan personen die niet in staat zijn het bestaan van die rijbevoegdheid naar behoren aan te tonen aan de hand van het vereiste gestandaardiseerde rijbewijs.

In de onderhavige zaak was, volgens de door de nationale rechterlijke instantie vastgestelde feiten, verweerder in het bezit van rijbevoegdheid, die hem in Frankrijk was verleend. Hij was alleen niet in staat het vereiste gestandaardiseerde rijbewijs fysiek over te leggen om die rijbevoegdheid te bewijzen. Verweerder kan niet strafrechtelijk worden bestraft alsof hij geen rijbevoegdheid had. Het behandelen van iemand die in een andere lidstaat rijbevoegdheid heeft verkregen, maar zijn rijbewijs nog niet heeft ontvangen, als een persoon die zonder rijbevoegdheid een motorvoertuig bestuurt en een strafrechtelijke sanctie dreigt op te lopen, staat niet in een passende verhouding tot de ernst van die inbreuk, gelet op de gevolgen ervan.⁴

Wat betreft de bestuursrechtelijke sancties kan in eerste instantie gesteld worden dat indien Duitsland nationale tijdelijke certificaten aanvaardt, het ook dergelijke certificaten uit andere lidstaten zou moeten aanvaarden. Echter, volgens de Advocaat-Generaal kunnen de uit het primaire recht voortvloeiende verplichtingen, artikel 18 en 21 VWEU, niet zover worden opgerekt. Het staat de lidstaten zeker vrij om een sanctie op te leggen voor het onvermogen om bij een controle de wettelijk vereiste documenten over te leggen. De sanctie wordt echter opgelegd omdat de betrokken persoon niet het passende bewijsdocument bij zich heeft, hoewel hij daartoe wettelijk verplicht is; de sanctie wordt niet opgelegd wegens het ontbreken van de bevoegdheid waarvoor het bewijs was afgegeven. Indien er een geldboete wordt opgelegd, dan is dat wegens het niet voldoen aan die bewijsverplichtingen.

Ook uitsluitend op de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer gebaseerde redenering zou tot dezelfde slotsom leiden. Naar analogie van het arrest Skanavi zou het behandelen van iemand die in een andere lidstaat rijbevoegdheid heeft verkregen, maar zijn rijbewijs nog niet heeft ontvangen, als een persoon die zonder rijbevoegdheid een motorvoertuig bestuurt en een strafrechtelijke sanctie dreigt op te lopen, niet in een passende verhouding tot de ernst van die inbreuk staan, gelet op de gevolgen ervan.⁵

De Advocaat-Generaal concludeert dat artikel 2 van de Richtlijn niet aldus kan worden uitgelegd dat de lidstaten op grond daarvan verplicht zijn andere ten bewijze van het verkrijgen van de rijbevoegdheid in een andere lidstaat afgegeven documenten te erkennen dan de documenten die aan de eisen van de Richtlijn voldoen. Daarbij dienen de artikelen 18 en 21 VWEU aldus te worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een lidstaat een *strafrechtelijke* vervolging instelt tegen de bestuurder van een motorvoertuig die in een andere lidstaat rijbevoegdheid heeft verkregen overeenkomstig de eisen van de Richtlijn, maar om bestuurlijke redenen waarop hij geen vat heeft, bij een controle geen document dienaangaande kan overleggen dat aan de eisen van die Richtlijn voldoet.

RICHTLIJN 2010/67/EU (VERTOLKING EN VERTALLING): EEN STRAFBESCHIKKING (STRAFBEFEHL) IS EEN 'ESSENTIEEL PROCESSTUK'

HvJ EU, conclusie A-G Wahl 11 mei 2017, C-278/16, ECLI:EU:C:2017:366 (Sleutjes)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Richtlijn 2010/64, recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, artikel 3 van richtlijn 2010/64, schriftelijke vertaling van 'essentieel processtuk', strafbeschikking

Tegen de Nederlander Frank Sleutjes heeft het *Amtsgericht Düren* een strafbeschikking uitgevaardigd waarbij wegens het wederrechtelijk verlaten van de plaats van een ongeval een boete en een rijverbod zijn opgelegd. De strafbeschikking en een rechtsmiddelvoorlichting zijn bij aangetekend schijven in het Duits aan Sleutjes betekend. Alleen van de rechtsmiddelvoorlichting is hem ook een Nederlandse vertaling betekend. Het bezwaar van Sleutjes tegen de strafbeschikking wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat het te laat is ingediend. Het verzoek om geen rechtsgevolgen te verbinden aan het verstrijken van de bezwaartermijn wordt afgewezen. Tegen die beslissing stelt Sleutjes hoger beroep in. De verwijzende rechter bij wie het hoger beroep aanhangig is, het Landgericht Aachen, stelt vast dat Sleutjes de Duitse taal niet machtig is. De beslissing van de lagere rechter is weliswaar juist, maar met name art. 3 van richtlijn 2010/64 noopt mogelijkwijs tot een andere conclusie. In de ogen van de verwijzende rechter is de vraag of strafbeschikkingen moeten worden vertaald ten behoeve van de verdachte, niet duidelijk beantwoord in de rechtspraak van het Hof. Als een vertaling nodig is, dan zou de verwijzende rechter moeten vaststellen dat de bezwaartermijn nog niet is verstreken. De verwijzende rechter is van oordeel dat richtlijn 2010/64 een dergelijke uitlegging niet vereist, maar koestert twijfel in het licht van onder meer de uiteenlopende standpunten die Duitse rechters daarover hebben

⁴ Zie arrest van 29 februari 1996, Skanavi en Chryssanthakopoulos (C-193/94, EU:C:1996:70).

⁵ Zie arrest van 29 februari 1996, Skanavi en Chryssanthakopoulos (C-193/94, EU:C:1996:70).

ingenomen. Om die reden heeft de verwijzende rechter de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag: ziet het begrip ‘essentieel processtuk’ als bedoeld in artikel 3 van richtlijn 2010/64 ook op een strafbeschikking in de zin van de §§ 407 en volgende van de StPO?

De Advocaat-Generaal stelt zich op het standpunt dat het vanzelfsprekend lijkt dat de vertaling van een strafbeschikking essentieel is om te waarborgen dat de persoon tot wie de strafbeschikking is gericht, de inhoud ervan kan begrijpen en bijgevolg zijn rechten van verdediging kan uitoefenen met betrekking tot de bij de strafbeschikking opgelegde sanctie. Om die reden moet een strafbeschikking steeds worden aangemerkt als een ‘essentieel processtuk’ in de zin van artikel 3, lid 1, van de richtlijn. Ook vindt de gedachte dat een strafbeschikking een ‘essentieel processtuk’ is als bedoeld in artikel 3 van richtlijn 2010/64, steun in de context en het doel van deze richtlijn.

De context van de richtlijn biedt steun aan deze uitleg. Artikel 1 lid 3 van de richtlijn sluit administratieve sancties voor lichte verkeersovertredingen, zoals snelheidsovertredingen, uit van de reikwijdte van de richtlijn. *A contrario* bevestigt dit de zienswijze dat een rechterlijke beslissing die kan leiden tot de oplegging van een sanctie wegens een verkeersovertreding die meer is dan alleen maar een geval van te snel rijden, zoals de litigieuze strafbeschikking, een typisch geval is waarop de bij de richtlijn toegekende rechten van toepassing zijn. Het doel van de richtlijn bestaat erin ‘het recht van een beklagde of verdachte op vertolking en vertaling in strafprocedures te garanderen, met het oog op het verzekeren van zijn recht op een eerlijk proces’. Het recht op vertolking en vertaling ten behoeve van personen die de taal van de procedure niet spreken of verstaan, is neergelegd in artikel 6 EVRM. Voor de inachtneming van de vereisten in verband met een eerlijk proces is het in de ogen van de Advocaat-Generaal inderdaad nodig dat de verdachte op de hoogte is van wat hem wordt verweten en verweer kan voeren.

Een en ander brengt met zich mee dat indien niet wordt vereist dat een strafbeschikking – die mogelijk leidt tot de onherroepelijke oplegging van een sanctie – wordt vertaald, het recht op een eerlijk proces van de persoon tot wie die strafbeschikking is gericht, onmiskenbaar dreigt te worden aangetast, met name als die persoon de strafbeschikking niet begrijpt omdat hij geen Duits verstaat. Dit wordt niet weersproken door het feit dat het volgens artikel 3, lid 3, van richtlijn 2010/64 aan de bevoegde autoriteiten staat om per geval te besluiten of andere processtukken essentieel zijn. Die bepaling betreft inderdaad processtukken die niet reeds op grond van artikel 3, leden 1 en 2, van de richtlijn worden geacht essentieel te zijn. Resumerend kan gesteld worden dat een document dat als strafbeschikking kan worden aangemerkt in de zin van §§ 407 en volgende van de StPO een ‘essentieel processtuk’ is in de zin van artikel 3 van richtlijn 2010/64. Het moet dus worden vertaald, indien de persoon tot wie het is gericht geen Duits verstaat.

WWETGC: BEROEP TEGEN ERKENNING EN TENUITVOERLEGGING CONFISCATIEBESLISSING

Rechtbank Noord-Nederland 1 maart 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:1549

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging geldelijke sancties en beslissingen tot confiscatie, vertrouwensbeginsel, artikel 25, eerste lid, WWETGC, feit gepleegd op Nederlands grondgebied

Een beroep is ingesteld tegen de beslissing tot erkenning en tenuitvoerlegging van een door het Landgericht München in Duitsland opgelegde beslissing tot confiscatie van een bedrag van € 20.000,00. Dit beroep is ingesteld op grond van artikel 27 van de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging geldelijke sancties en beslissingen tot confiscatie (WWETGC). De raadsman heeft gesteld dat het vertrouwensbeginsel is geschonden, nu veroordeelde erop mocht vertrouwen dat de Duitse autoriteiten slechts persisteerden bij het omzetten van de in Duitsland opgelegde gevangenisstraf. Tijdens de in Nederland doorlopen WOTS-procedure is alleen de opgelegde gevangenisstraf aan de orde geweest en niet de confiscatiebeslissing. Omdat veroordeelde zeven jaar niets meer heeft vernomen van het voornemen van de Duitse autoriteiten om ook de confiscatiebeslissing ten uitvoer te leggen, heeft hij hieruit mogen/kunnen afleiden dat de confiscatiebeslissing niet ten uitvoer zou worden gelegd. De rechtbank merkt op dat de WOTS-procedure uitsluitend ziet op vrijheidsbenemende straffen.⁶ Bijgevolg kan geen enkele conclusie worden verbonden aan het gegeven dat de confiscatiebeslissing toen niet aan de orde is geweest. Daarnaast kan het enkele feit dat veroordeelde sinds zijn veroordeling niets meer heeft gehoord over de tenuitvoerlegging van de confiscatiebeslissing niet leiden tot het vertrouwen dat de beslissing niet ten uitvoer zou worden gelegd. Verder is geen sprake van verjaring van het recht tot tenuitvoerlegging van de beslissing tot confiscatie. De verplichte weigeringsgrond weergegeven in artikel 24, eerste lid onder c, van de WWETGC doet zich hier niet voor.

De facultatieve weigeringsgrond van artikel 25, eerste lid, van de WWETGC houdt in dat de officier van justitie de erkenning en tenuitvoerlegging kan weigeren indien het feit waarvoor de beslissing is opgelegd geheel of gedeeltelijk op Nederlands grondgebied is gepleegd. Dit is het geval in onderhavige zaak. De officier van justitie heeft ervan afgezien om gebruik te maken van deze facultatieve weigeringsgrond. De rechtbank moet toetsen of de officier in redelijkheid hiervan heeft kunnen afzien. Volgens de MvT beoogt de facultatieve weigeringsgrond de Nederlandse soevereiniteit te

⁶ Opmerking redactie: dit is onjuist. Zie de definitie van het begrip ‘sanctie’ in artikel 1, eerste lid, WOTS en zie ook artikel 1, tweede lid, WOTS.

beschermen en waarborgt deze weigeringsgrond het gelijkheidsbeginsel. De erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing tot confiscatie kunnen worden geweigerd als het feit op Nederlands grondgebied is gepleegd en dat feit door de Nederlandse autoriteiten op een geheel andere wijze zou zijn afgedaan. De rechtbank is van oordeel dat geen sprake is van een zaak waarin het onderliggende feit (illegale handel in verdovende middelen) door de Nederlandse autoriteiten op geheel andere wijze dan via een strafvervolging mét daarbij eventueel een ontneming van het wederrechtelijke verkregen voordeel zou zijn afgedaan. Omdat de rechtbank bij haar beoordeling van het beroep niet mag treden in de in het buitenland genomen inhoudelijke beslissingen, kunnen de bezwaren tegen de opgelegde duur van de gevangenisstraf en de hoogte van het ontnemingsbedrag niet leiden tot de conclusie dat de officier van justitie in redelijkheid niet heeft kunnen afzien van de gebruikmaking van deze weigeringsgrond.

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

WOTS: VERBOD VAN VERSCHERPING STRAFRECHTELIJKE POSITIE

Hoge Raad 9 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:839

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: omzetting opgelegde straf, artikel 44 EVIG, verscheping strafrechtelijke positie, VI in staat van veroordeling

In de onderhavige zaak is sprake van een omzetting van de in België aan de veroordeelde opgelegde gevangenisstraf van zeven jaren (= 84 maanden). België heeft overname van de tenuitvoerlegging van die straf verzocht op grond van het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen (EVIG). De Rechtbank heeft de duur van de straf als volgt vastgesteld. Zij acht een gevangenisstraf van 84 maanden in beginsel passend en geboden, gelet op de ernst van de feiten (drugsdelicten en deelname aan een criminele organisatie). De veroordeelde heeft als gevolg van een uitleveringsverzoek van België 9 maanden in Peru in uitleveringsdetentie doorgebracht. De duur van deze uitleveringsdetentie staat gelijk aan 27 maanden gevangenisstraf, gelet op de zwaarte van deze detentie. Voorts worden vanwege het tijdsverloop in deze zaak 6 maanden in mindering gebracht. De strafoplegging houdt dus een gevangenisstraf van 51 maanden (84 min 27 min 6) in. De rechtbank gaat er daarbij van uit dat veroordeelde in België pas na ommekomst van 2/3 deel van de hem opgelegde gevangenisstraf voor VI in aanmerking zou zijn gekomen.

Het tweede middel van het geding in cassatie behelst de klacht dat de Rechtbank de strafoplegging ontoereikend heeft gemotiveerd, omdat de Rechtbank niet heeft onderzocht of de strafrechtelijke positie van de veroordeelde is verzaamd door het opleggen van een gevangenisstraf van 51 maanden, gelet op de voorwaardelijke invrijheidsstelling die in België zeker of met een grote mate van waarschijnlijkheid zou zijn gevolgd. Op grond van artikel 44, tweede lid, EVIG mag de rechter in de staat van tenuitvoerlegging staat bij de omzetting van de straf de strafrechtelijke positie van de veroordeelde niet verscherpen. De Hoge Raad stelt zijn vaste rechtspraak voorop. Deze rechtspraak houdt in dat het onderzoek dat de rechter moet instellen als de veroordeelde het verweer voert dat door de omzetting van de straf de strafrechtelijke positie van hem dreigt te worden verscherpt, niet steeds zal kunnen resulteren in een met precisie te geven antwoord. De werkelijke duur van de detentie in het buitenland is dikwijls afhankelijk van omstandigheden en beslissingen die ten tijde van de executie overname nog onbekend zijn. De rechter moet daarom blijk geven bij dit verweer te hebben onderzocht of een eventuele vervroegde of voorwaardelijke invrijheidsstelling waartoe in de verzoekende staat bij voortgezette tenuitvoerlegging zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid zou zijn overgegaan, van dien aard zou zijn geweest dat de veroordeelde de in Nederland opgelegde straf in een nadeliger positie zou zijn komen te verkeren wat de daadwerkelijke duur van zijn detentie betreft (HR 31 maart 2015, [ECLI:NL:HR:2015:770](#)).

De Rechtbank heeft de waarschijnlijkheid van de strafrechtelijke positie van de veroordeelde in de staat van veroordeling onderzocht. In de uitspraak ligt besloten dat de veroordeelde niet in een nadeliger positie is komen te verkeren wat de daadwerkelijke duur van zijn detentie betreft. *In aanmerking genomen dat uit het proces-verbaal van de terechtzitting niet blijkt dat door of namens de verdediging daarover een verweer is gevoerd*, is volgens de Hoge Raad het oordeel van Rechtbank toereikend en begrijpelijk geformuleerd.

A-G Spronken was van oordeel dat het tweede middel terecht was voorgesteld, omdat de Belgische autoriteiten in een van de stukken hadden vermeld dat de veroordeelde na 1/3 van zijn straf voorwaardelijk kon vrijkomen. Het oordeel van de rechtbank dat de veroordeelde in België pas na ommekomst van 2/3 van zijn straf voor VI in aanmerking zou komen, was daarom niet zonder meer begrijpelijk. Dat daarover ter terechtzitting geen verweer is gevoerd, maakt dat volgens de A-G niet anders.

UITLEVERING: VERMELDING VAN FEITEN WAARVOOR DE UITLEVERING TOELAATBAAR IS

Hoge Raad 9 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:835

Conclusie A-G Spronken 28 maart 2017, ECLI:NL:PHR:2017:320

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: uitlevering, artikel 28, derde lid, Uitleveringswet, vermelding van feiten waarvoor de uitlevering toelaatbaar is

De Verenigde Staten van Amerika verzoekt om uitlevering ter fine van strafvervolgning. De Rechtbank Den Haag heeft de uitlevering van de opgeëiste persoon toelaatbaar verklaard. Hiertegen is beroep in cassatie ingesteld door de opgeëiste persoon. Eén van de middelen houdt in dat de rechtbank in haar uitspraak in strijd met het bepaalde in art. 28, derde lid, van de Uitleveringswet niet een voldoende duidelijke vermelding heeft opgenomen van de feiten waarvoor de uitlevering toelaatbaar is verklaard. Blijkens het dictum van de bestreden uitspraak heeft de rechtbank wat betreft de nadere vermelding van de feiten waarvoor de uitlevering toelaatbaar is verklaard verwezen naar de feiten die zijn omschreven in de documenten die in de uitspraak onder nr. 1 zijn aangeduid. Aangezien onder nr. 1 van de uitspraak een puntsgewijze opsomming van vrijwel alle stukken uit het dossier is opgenomen, heeft de steller van het middel volgens Advocaat-Generaal Spronken een punt waar hij betoogt dat de vermelding van de feiten waarvoor de uitlevering toelaatbaar is verklaard in de uitspraak onvoldoende duidelijk is. Toch aarzelt zij daaruit te concluderen dat het middel terecht is voorgesteld, omdat de uitspraak onder 1.2 als (gedeeltelijke) weergave van de *Affidavit in Support of Request for Extradition* een passage bevat over de feiten waarvoor de uitlevering wordt verzocht. Aan de steller van het middel moet echter volgens de Advocaat-Generaal worden toegegeven dat ook bij lezing van deze passage van de uitspraak niet geheel duidelijk wordt hoe de inhoud daarvan zich precies verhoudt tot de verschillende specifieke aanklachten van elektronische fraude ('count one through six') en gekwalificeerde identiteitsdiefstal ('count seven through twelve') waarvan de *Diplomatic Note* melding maakt. Aangezien de *Affidavit in Support of Request for Extradition* naast een weergave van het algehele feitencomplex dat aan het uitleveringsverzoek ten grondslag ligt ook een nadere uitsplitsing van de specifieke aanklachten tegen de opgeëiste persoon bevat, kan uit de tekst van de *Affidavit in Support of Request for Extradition* volgens de Advocaat-Generaal zonder meer voldoende duidelijk worden opgemaakt op welke feiten het uitleveringsverzoek betrekking heeft en voor welke feiten de rechtbank de uitlevering toelaatbaar heeft verklaard. Al komt de Advocaat-Generaal tot de conclusie dat het middel weliswaar terecht is voorgesteld, maar dat de Hoge Raad in het middel bedoelde verzuim kan herstellen door de bestreden uitspraak zo op te vatten dat de uitlevering toelaatbaar wordt verklaard voor de feiten die zijn omschreven in de *Affidavit in Support of Request for Extradition* van 16 augustus 2016. Het middel is terecht voorgesteld, maar hoeft niet tot cassatie te leiden.

De Hoge Raad begrijpt dat de Rechtbank de uitlevering toelaatbaar heeft verklaard ter strafvervolgning ter zake van de feiten zoals omschreven in de *Affidavit in Support of Request for Extradition* van Jesse M. Barret, *Assistant United States Attorney*, van 16 augustus 2016 en verwerpt het beroep onder verwijzing naar artikel 81, eerste lid, RO.

KORTE SIGNALERINGEN

Nieuws, Eerste Kamer stemt in met implementatiewet richtlijn Europees onderzoeksbevel, 30 mei 2017. [Hyperlink](#)

Trefwoorden: implementatie, richtlijn 201, Europees onderzoeksbevel in strafzaken

Rapport 2017 van de Europese Commissie over de toepassing van het Handvest, 18 mei 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, werkrapport, promoten Handvest door Europese instellingen

Nieuws, Raad voor de Rechtspraak, 'Recht op eerlijk proces in Grondwet opnemen gaat niet ver genoeg', 24 mei 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: toetsing Grondwet, opheffing toetsingsverbod, recht op een eerlijk proces, democratie

Artikel, M. de Werd, 'Europees strafrecht vraagt om méér regie van rechters. Opmerkingen naar aanleiding van de arresten C-404-15 en C-659/15 PPU (Aranyosi en Căldăraru), 16 mei 2017

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, artikel 3 EVRM, humanitaire exceptie, wederzijds vertrouwen

Actualiteiten, BijzonderStrafrecht.nl, 'Gewijzigd toezicht op Europol door nieuwe Europolverordening', mei 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Europol, EU, European Data Protection Supervisor, samenwerkingsraad.

Actualiteiten, BijzonderStrafrecht.nl, 'Nieuw onderzoek Transparency International: grote tekortkomingen in Europees anti-witwasbeleid', mei 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: nationale anti-witwasbeleid, constatering problemen.

Rechtspraak, 'Recht op overheidsinformatie', in: *Nederlandse Juristenblad*, afl. 18 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: recht op overheidsinformatie, geen verplichting tot verzamelen van informatie, geen schending art. 10 EVRM.

Rechtspraak, 'Oppositieleider keer op keer opgepakt bij (niet-toegestane maar vreedzaam verlopende) demonstraties', in: *Nederlandse Juristenblad*, afl. 18 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: willekeurige en onrechtmatige vrijheidsberoving, schending art. 5 EVRM, schending art. 6 EVRM.

Rechtspraak, 'Toevoeging raadsman in Antilliaanse uitleveringszaken', in: *Nederlandse Jurisprudentie*, maart 2017.

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: uitleveringsbesluit, art.24 lid 3 Uitleveringswet, voorrang.

Rechtspraak, rechtbank Den Haag; geen sprake van onrechtmatig handelen Staat bij Nederlandse vi-regeling

Trefwoorden: Kaderbesluit 2008/909/JBZ, WETS, voorwaardelijke invrijheidstelling,

[Hyperlink](#)